

UCHWAŁA NR IX/164/19
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

z dnia 24 czerwca 2019 r.

**w sprawie rozpatrzenia skargi na działania pracowników Urzędu
Marszałkowskiego oraz Marszałka Województwa Podkarpackiego**

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512 t.j.) oraz art. 229 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z późn.zm.)

Sejmik Województwa Podkarpackiego
uchwala, co następuje:

§ 1

Uznaje się za niezasadną skargę Państwa Z.D., K. D. i M. D. na działania pracowników Urzędu Marszałkowskiego oraz Marszałka Województwa Podkarpackiego z przyczyn podanych w uzasadnieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W dniu 6 maja 2019 r. do Przewodniczącego Sejmiku Województwa Podkarpackiego wpłynęła skarga Państwa Z.D., K.D. i M. D. na działania pracowników Urzędu Marszałkowskiego oraz Marszałka Województwa Podkarpackiego w sprawie zasadności ustalenia obowiązku uiszczania opłat rocznych z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej oraz w kwestii prawidłowości obliczenia wysokości opłat rocznych.

W dniu 9.05.2019 r. Przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego przekazał Marszałkowi Województwa Podkarpackiego skargę Państwa Z.D., K. D. i M. D. celem ustosunkowania się do przedstawionych w niej zarzutów.

Odnosząc się do stawianych zarzutów ustalono, że skarga Skarżących: Z. D., K.D. oraz M.D. jest nieuzasadniona.

Każdy organ w toku postępowania jest obowiązany do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznamości prawa, w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek. Rola organu ogranicza się w zasadzie do upewnienia się, że strona postępowania rozumie jego przedmiot oraz swoje prawa.

Prezydent Miasta Rzeszowa decyzją z dnia 18.02.2015 r. znak GE-I-6622/74/15 po rozpatrzeniu wniosku Pani Z.D. zezwolił na wyłączenie z produkcji rolniczej działki nr 1369/9 o powierzchni 0,0327 ha położonej w Rzeszowie z przeznaczeniem pod budowę zjazdu z drogi wewnętrznej.

Razem z tym wyłączeniem na P. Z.D. został nałożony obowiązek uiszczania opłat rocznych z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej w wysokości po 1 429,56 zł, przez okres 10 lat tj. od 2015 r. do 2024 r włącznie, płatnych do 30 czerwca każdego roku kalendarzowego. Sposób obliczenia należnej opłaty rocznej został szczegółowo przedstawiony w decyzji Prezydenta Miasta Rzeszowa, do której P. Z. D. oraz pozostałe strony postępowania tj. P. K. D. i P. M. D. nie wniosły zastrzeżeń w przewidzianym prawem terminie.

Dnia 25.11.2016 r. został dostarczony do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego jeden akt notarialny nr 5765/2016 z 6.09.2016 r. oraz dnia 30.11.2016 r. trzy akty notarialne o numerach 5620/2016, 5630/2016 z 31.08.2016 r. i nr 6471/2016 z 10.10.2016 r. Na podstawie w/w aktów notarialnych ustalono, iż P. Z. D., P. K. D. i P. M. D. sprzedali część udziałów w gruncie wyłączonym z produkcji rolniczej nowym właścicielom. Zgodnie z art. 12 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2017. 1161 t.j.): „w razie zbycia gruntów wyłączonych z

produkcji, obowiązek uiszczania opłat rocznych przechodzi na nabywcę. Zbywający jest obowiązany uprzedzić o tym nabywcę”.

Przepisy w tym zakresie nie nakładają obowiązków organów (starosty powiatowego, w tym przypadku prezydenta miasta na prawach powiatu, czy też marszałka województwa) wobec nowych właścicieli w przedmiocie obliczania wysokości należnej opłaty dla nowych właścicieli, który to obowiązek wynika wprost z ustawy. Dokonywanie jej obliczenia nie powinno zatem następować w drodze decyzji administracyjnej, lecz w drodze czynności materialno-technicznej typu wykonawczego, w trybie poza procesowym (dotyczy organu wydającego decyzję zezwalającą na wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej) lub w drodze samoobliczenia.

Pracownicy Urzędu Marszałkowskiego, w każdym przypadku powzięcia informacji o zmianie właściciela (właścicieli) wychodzą naprzeciw interesantom i pomagają w dokonaniu obliczeń stosownych opłat w oparciu o przepisy prawne jak i stan faktyczny. Tak również było w przypadku P. Z. D., P. K. D. i P. M. D. Pracownicy Departamentu Budżetu i Finansów dokonali podziału opłaty rocznej pomiędzy wszystkich udziałowców nieruchomości, proporcjonalnie do wysokości udziałów przez nich posiadanych. O sposobie i wysokości należnej opłaty rocznej udziałowcy zostali poinformowani pisemnie, dodatkowo P. Z. D. osobiście w siedzibie urzędu.

Podziału należnej opłaty na poszczególnych właścicieli dokonano w następujący sposób:

W związku z tym, iż udziały w nieruchomości są różne, konsekwencją tego jest fakt, iż wysokość opłat rocznych zależna jest od ilości udziałów w nieruchomości, posiadanych przez każdego nowego właściciela.

Ponieważ w akcie notarialnym poszczególni właściciele mają udziały określone w różnych częściach ułamkowych, należało te ułamki sprowadzić do wspólnego mianownika, którym w tym przypadku jest liczba 96.

Każda z osób skarżących tj. P. K. D., P. Z. D. i P. M. D. posiadają udział w gruncie w wysokości po 4/24, co stanowi po 16/96 (udziały zostały sprowadzone do wspólnego mianownika wszystkich udziałowców) w sposób następujący:

$$\frac{4}{24} \times \frac{4}{4} = \frac{16}{96}$$

Mając na uwadze, iż cała powierzchnia gruntu wyłączonego stanowi 1 = 96/96, to wysokość opłaty rocznej 1 429,56 zł należy podzielić na 96 udziałów i w ten sposób zostaje ustalona wysokość opłaty rocznej przypadająca za 1 udział (1/96): **1 429,56 zł podzielone na 96 udziałów = 14,8913 zł za jeden udział.**

W związku z tym każda z osób skarżących posiada udział w wysokości po 4/24, co stanowi w przeliczeniu 16/96, a zatem wysokość należnej opłaty rocznej każdej z w/w osób wynosi po **238,26 zł** (16 udziałów x 14,8913 zł). Zatem oczywistym jest, że osoby skarżące jako posiadacze największej ilości udziałów w nieruchomości, zobowiązane są do uiszczania opłat w wyższej wysokości niż pozostali udziałowcy.

W ten sam sposób zostały ustalone opłaty dla pozostałych udziałowców.

Zsumowanie udziałów wszystkich właścicieli nieruchomości wymienionych w przedłożonych aktach notarialnych stanowi 100% całości udziałów, a zsumowanie należnych opłat przypisanych proporcjonalnie do udziałów daje łącznie kwotę opłaty rocznej wynikającej z decyzji Prezydenta Miasta Rzeszowa z dnia 18.02.2015 r. znak GE-I-6622/74/15, tj. 1 429,56 zł.

Prezydent Miasta Rzeszowa pismem z dnia 15.05.2019 r. znak GE-E.6622.74.1.2015.2019 potwierdził również, iż po sprzedaży udziałów w nieruchomości (działki nr 1369/9), we władaniu P. Z. D., P. K. D. i P. M.D. pozostają udziały w wysokości po 16/96 udziałów, co przekłada się na wysokość opłaty rocznej w kwocie po 238,26 zł dla każdej z osób skarżących.

Pisma informujące o wysokości należnej opłaty rocznej przypadającej od 2017 roku dla każdego z udziałowców w/w nieruchomości, w tym również do skarżących, zostały wysłane dnia 2.12.2016 r. znak BF-III.313.1.24.179.2016 listami poleconymi za zwrotnym potwierdzeniem.

Zarówno w roku 2017 jak i w roku 2018 żadna z osób skarżących nie wносиła uwag co do wysokości naliczonej opłaty rocznej, a opłaty za lata 2017 – 2018 zostały dokonane w terminie.

Pismem z dnia 26.11.2018 r. (data wpływu do urzędu 28.11.2018 r.) P. Z.D. i P. K. D. zwróciły się ponownie z wnioskiem o wyjaśnienie sposobu naliczenia wysokości opłat rocznych przypadających proporcjonalnie do wartości udziałów. W związku z tym, iż pisma nie były podpisane, na podstawie art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r., – kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz.2096 t.j.) P. Z. D. i P. K. D. zostały wezwane o ich uzupełnienie – podpisanie. Po otrzymaniu uzupełnionego wniosku, pracownicy Departamentu Budżetu i Finansów pismem z dnia 11.12.2018 r. znak BF-III.313.124.253.2018.KK (data odbioru pisma 12.12.2018 r.) poinformowali raz jeszcze P. Z. D. i P. K. D. o zasadach naliczania opłat rocznych podając kwoty należne do uiszczania od 2017 r., to jest po dacie sprzedaży części udziałów w nieruchomości innym właścicielom.

Dnia 18.02.2019 r. wpłynęło do urzędu pismo (z dnia 31.01.2019 r.) zatytułowane wezwaniem, które również nie było podpisane. Dnia 22.02.2019 r. wysłano do P. Z.D. i P. K. D. wezwanie o uzupełnienie wniosku – podpisanie. Dnia 5.03.2019 r. do Urzędu wrócił podpisany wniosek. Pracownicy Departamentu Budżetu i Finansów pismem z dnia 29.03.2019 r. znak BF-III.313.124.253.2018.2019.KK (data odbioru pisma 2.04.2019 r.) udzielili wyczerpującej odpowiedzi na zarzuty przedstawiając sposób przeliczenia należnej opłaty na poszczególnych właścicieli zgodnie z ilością udziałów w nieruchomości określonych w częściach ułamkowych, sprowadzając je do wspólnego mianownika, którym jest liczba 96.

Po przeprowadzeniu rozmów wyjaśniających z pracownikami Departamentu Budżetu i Finansów oraz zbadaniu całości sprawy stwierdzić należy, że zarzuty skarżących wyszczególnione w pkt I-IV skargi nie znajdują uzasadnienia, bowiem:

Pracownicy Departamentu Budżetu i Finansów zachowali należyłą staranność przy udzielaniu skarżącym zarówno wszelkich informacji dotyczących przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych, jak również wszelkiej możliwej pomocy przy obliczaniu

należnych opłat rocznych po podziale nieruchomości pomiędzy nowych udziałowców pomimo, iż ustawodawca nie nakłada na Marszałka Województwa w tym zakresie żadnych praw ani też obowiązków. Organem uprawnionym w zakresie opłat za wyłączenie gruntów z produkcji rolnej jest starosta – w tym przypadku Prezydent Miasta Rzeszowa (art. 5 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych – Dz.U. 2017.1161 t.j.).

Przepisy prawa dają wprawdzie podstawę do domagania się odszkodowania za szkodę powstałą wskutek działania lub zaniechania organu administracji, niezbędne jest jednak wystąpienie rzeczywistej (a nie hipotetycznej czy ewentualnej) szkody pozostającej w normalnym związku przyczynowym z wydaniem (wykonaniem) przedmiotowego aktu lub innym zachowaniem organu w postępowaniu administracyjnym. Brak jest we wniosku skarżących sprecyzowania zarówno wysokości ewentualnej szkody jak i określenia na czym ta szkoda polega, oraz nie określono związku przyczynowo – skutkowego.

W ocenie organu postawiony w skardze zarzut bezczynności jest nieuzasadniony, bowiem organ kilkakrotnie udzielał odpowiedzi na zadane pytania zgodnie ze stanem posiadanych w aktach informacji. Zgodnie z orzecznictwem sądowo - administracyjnym organ pozostaje w bezczynności, jeżeli w ogóle nie udzielił informacji w zakresie żądanym przez stronę. Dlatego też zarzuty w stosunku do pracowników Departamentu Budżetu i Finansów o naruszenie prawa, bezczynność i przewlekłość postępowania też nie znajdują uzasadnienia, bowiem jak wyżej wspomniano, uprawnionym we wszelkich sprawach związanych z wyłączeniem gruntów z produkcji rolniczej jest starosta (Prezydent Miasta Rzeszowa). A zatem pomoc udzielona skarżącym przez pracowników Departamentu Budżetu i Finansów w zakresie obliczenia należnych opłat za wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej znacznie przekraczała nałożone przez przepisy prawa obowiązki. Jak wyżej wspomniano, to nabywca jest zobowiązany do uiszczania opłat rocznych od dnia nabycia nieruchomości. Naliczenie nowych opłat po podziale nieruchomości nie wymaga wydania decyzji w tym zakresie, a ich naliczenie następuje przez samoobliczenie lub czynność materialno-techniczną (obliczenie opłat), do której wykonania upoważniony jest organ, który wydał decyzję zezwalającą na wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej (w tym przypadku Prezydent Miasta Rzeszowa). Wszystkie informacje kierowane do skarżących przekazywane były bez zbędnej zwłoki, w terminach określonych przepisami kodeksu postępowania administracyjnego.

Żądanie udostępnienia informacji o wysokości opłaty rocznej przez pozostałych udziałowców nieruchomości (jako podmiotów prywatnych) nie stanowi wniosku o udostępnienie informacji publicznej i nie może być udostępniona. Dane osobowe podmiotów prywatnych podlegają ochronie w myśl przepisów RODO – ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

W uzasadnieniu skargi występują sprzeczności w żądaniach skarżących, bowiem: Z jednej strony skarżący domagają się wydania decyzji administracyjnej w sprawie naliczenia opłat po podziale nieruchomości, z drugiej zaś przytaczają wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 24.11.2011 r., sygn. akt: II SA/Wr 729/11, który wskazuje, iż brak jest przepisu upoważniającego do wydania decyzji o wymierzeniu przedmiotowej opłaty względem nabywcy gruntów. Wobec powyższego nie ma podstaw prawnych do wydawania nowej decyzji obciążającej nabywcę opłatami rocznymi. Skoro obowiązek wnoszenia opłat i należności związanych z wyłączeniem gruntów z produkcji rolniczej wynika bezpośrednio z przepisu prawa, a nie z decyzji administracyjnej, a zmiana osoby zobowiązanej do uiszczania opłat odbywa się w trybie regulowanym prawem cywilnym, to obowiązek uiszczania opłat rocznych przechodzi na nabywcę z mocy prawa.

Decyzję zezwalającą na wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej na wniosek strony wydaje Starosta Powiatowy (w tym przypadku Prezydent Miasta Rzeszowa) – art. 5 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2017.1161 t.j.), a nie Marszałek Województwa, który jest jedynie wierzycielem opłat i organem egzekucyjnym – art. 22 b ust. 4 cyt. ustawy. Równocześnie wraz z tym wyłączeniem starosta określa obowiązki wnioskodawcy tj. uiszczanie opłat z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej zgodnie z art. 12 ustawy j.w. Zatem Marszałek Województwa po otrzymaniu informacji o zmianie właścicieli nieruchomości wyłączonych z produkcji rolniczej, dokonuje jedynie podziału naliczonej już opłaty pomiędzy nowych właścicieli, proporcjonalnie do posiadanych przez nich części (udziałów) w nieruchomości.

Na etapie postępowania administracyjnego strony miały możliwość kontroli wydawanej decyzji i odwołania się w razie stwierdzenia nieprawidłowości, bowiem w decyzji Prezydenta Miasta Rzeszowa z dnia 18.02.2015 r. zawarta jest klauzula pouczająca, iż od decyzji służy stronom odwołanie w terminie 14 dni od daty doręczenia do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem organu, który wydał decyzję (Prezydent Miasta Rzeszowa). P. Z. D., P. K. D. i P. M. D. z przysługującego im prawa w tym zakresie nie skorzystali.

Prawidłowa nazwa urzędu to Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, a nie Podkarpacki Urząd Marszałkowski (taką nazwę wskazano w skardze).

W trakcie wyjaśniania sprawy w zakresie prawidłowości naliczania opłat rocznych dla skarżących w związku ze sprzedażą części (udziałów) w nieruchomości nie zaistniały żadne nowe okoliczności, które mogłyby mieć wpływ zarówno na sposób obliczenia, jak i wysokość opłat rocznych dla skarżących. Nie zmieniły się przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych dotyczące klasy gruntów objętych wyłączeniem z produkcji rolniczej, jak również wysokość stawek opłat odpowiadających powierzchni i klasie gruntów. Nie uległy również zmianie wielkości udziałów w gruncie wyłączonym z produkcji rolniczej przypadające na poszczególnych udziałowców, również P. Z.D., P. K. D. i P. M. D. Wobec tego brak jest jakichkolwiek przesłanek do przeliczenia należnych opłat z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej,

a powyższe wyliczenie czyni zadość wszystkim tezom wyroków sądowych przytoczonych w skardze.

W świetle powyższego, mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał, należy stwierdzić, iż zarzuty skarżących nie znajdują odzwierciedlenia w stanie faktycznym i prawnym.

Wobec powyższego skargę P. Z. D., P. K. D. i P. M. D. na działania pracowników Urzędu Marszałkowskiego oraz Marszałka Województwa Podkarpackiego uznaje się za niezasadną.